

ویراست نهم

حاجزخانه تنال

با مقدمه‌ای بر موسیقی پست تنال

استفان کاستکا
بایرون آلمن

سینا جعفری کیا

مرکز موسیقی شهوون شیراز

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

سرشناسه : Kostka, Stefan M., 1939-م. ۱۹۳۹- : کوستا، استفان
عنوان و نام پدیدآور : هارمونی تنال با مقدمه‌ای بر موسیقی قرن بیستم / استفان کاستا، بایرون آلمن؛ مترجم سینا جعفری کیا.
مشخصات نشر : تهران: انتشارات بیتا، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری : ۷۶۰ ص، ۲۱×۲۷ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۶۹۳-۸-۵
شابک دوره : ۹۷۸-۶۲۲-۸۸۸۳۱-۲-۰
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت : Tonal harmony with an introduction to post-tonal music, : عنوان اصلی :
9th ed, 2004
موضوع : هارمونی: Harmony
شناسه افزوده : Almén, Byron, 1968-م. ۱۹۶۸- : آلمن، بایرون
شناسه افزوده : جعفری کیا، سینا، ۱۳۶۹-، مترجم
رده بندی کنگره : MT۵۰
رده بندی دیویی : ۷۸۱/۲۵
شماره کتابشناسی ملی : ۱۰۱۷۸۵۹۷

هارمونی تنال

با مقدمه‌ای بر موسیقی پست تنال

دفتر مرکزی:

تهران، خیابان جمهوری
خیابان دانشگاه، کوچه بهار،
پلاک ۳، واحد ۵

تلفن:

۶۶۹۶۲۸۰۸

پایگاه اینترنتی:

www.bitapub.ir

اینستاگرام:

bitapub

♦ ناشر: بی تا

♦ نویسندگان: استفان کاستکا / بایرون آلمن

♦ مترجم: سینا جعفری کیا

♦ تایپوگرافر و طراح هویت: سبحان شفیعی

♦ صفحه آرا: سعید سعیدی

♦ شمارگان: ۱۰۰۰

♦ نوبت چاپ: اول

♦ سال چاپ: ۱۴۰۴

♦ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۶۹۳-۸-۵

♦ شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۸۸۸۳۱-۲-۰

♦ لیتوگرافی: آیکان

♦ چاپ: عمرانی

♦ صحافی: الف

لطفاً برای دانلود فایل صوتی متال‌های کتاب، QR code را اسکن کنید و یا به وبسایت انتشارات (www.bitapub.ir) مراجعه کنید.

فهرست

مقدمه نویسندگان ۱

درباره نویسندگان و مترجم ۶

برای هنرجو ۷

مقدمه مترجم ۱۲

بخش اول

مفاهیم بنیادی

فصل ۱

عناصر نواک

کیورد و رجیستر اکتاوها

نت‌نویسی روی حامل

گام مازور

مایه‌نماهای گام‌های مازور

گام‌های مینور

مایه‌نماهای گام‌های مینور

نام‌های درجات گام

فواصل

فواصل درست، بزرگ و کوچک

فواصل افزوده و کاسته

معکوس فواصل

فواصل هارمونیک کنسوانت و دیسوانت

فصل ۲

عناصر ریتم

ریتم

نمادهای دیرند

ضرب و تمپو

متر

تقسیم ضرب

میزان‌نماهای ترکیبی

خلاصه میزان‌نماها

مطالب بیشتر در باب نمادهای دیرند

فصل ۳

مقدمه‌ای بر تریادها و آکوردهای هفتم

مقدمه

تریادها

آکوردهای هفتم

معکوس آکوردها

علائم معکوس‌ها و باس شماره‌ای

علائم لیدشیت

تشخیص آکورد در بافت‌های مختلف

فصل ۴

آکوردهای دیاتونیک در تنالیت‌های مازور و مینور

مقدمه

تریادهای دیاتونیک در مازور

گام مینور

تریادهای دیاتونیک در مینور

آکوردهای هفتم دیاتونیک در مازور

آکوردهای هفتم دیاتونیک در مینور

بخش دوم

تریادهای دیاتونیک

فصل ۵

اصول هدایت صدا

مقدمه

خط ملودیک

نت‌نویسی آکوردها

صدانویسی تریاد

حرکت موازی

فصل ۶

بخش‌نویسی موقعیت پایگی

مقدمه

بخش‌نویسی موقعیت پایگی با تکرار پایه‌ها

بخش‌نویسی موقعیت پایگی با پایه‌هایی به فاصلهٔ چهارم (پنجم)

بخش‌نویسی موقعیت پایگی با پایه‌هایی به فاصلهٔ سوم (ششم)

بخش‌نویسی موقعیت پایگی با پایه‌هایی به فاصلهٔ دوم (هفتم)

گسترهٔ صوتی سازها و انتقال‌هایشان

فصل ۷

پیوند هارمونیک و سکوننس

مقدمه

سکوننس‌ها و دایرهٔ پنجم‌ها

آکوردهای I و V

آکورد II

آکورد VI

آکورد III

آکورد VII

آکورد IV

استثناهای رایج

تفاوت‌ها در مد مینور

پیوندهای شامل آکوردهای هفتم

دیگر موارد سکوننس‌های هارمونیک

هارمونیزه کردن یک ملودی ساده

نتیجه

فصل ۸

تریادهای در معکوس اول

مقدمه

باس آریژی

جایگزینی تریادهای معکوس اول

معکوس‌ها در لیدشیت‌ها

آکوردهای ششم موازی

بخش‌نویسی تریادهای معکوس اول

کنترپوان سوپرانو-باس

فصل ۹

تریادهای در معکوس دوم

مقدمه

باس آریژی و باس ملودیک

شش‌چهارکادنسی

شش‌چهارگذر

شش‌چهار پدال

بخش‌نویسی تریادهای معکوس دوم

فصل ۱۰

کادنس، عبارت، پرپود و جمله

فرم موسیقی

کادنس

کادنس‌ها و ریتم هارمونیک

موتیف و عبارت

موتزارت: An die Freude

فرم‌های پرپود

جمله

فصل ۱۱

کنترپوان تنال دوبخشی

مقدمه

ساخت خط باس بدون تزئین

ساخت کنترپوان برای خط باس

ساخت صدای کنترپوانی

نوشتن پیوندهای هارمونیکی شخصی

فصل ۱۲

نت‌های غیرآوردی ۱

مقدمه

طبقه‌بندی نت‌های غیرآوردی

نت‌های گذر

بازبینی کنترپوان تنال: اضافه کردن حرکت روی ضرب‌های ضعیف

ملاحظات کنترپوانی

کادنس‌های تزئین‌یافته

تزئین‌کردن در مقابل آهنگسازی

ساخت صدای کنترپوانی

بخش چهارم

کروماتیسیم ۱

فصل ۱۶

۲۹۳	فونکسیون‌های فرعی ۱	۲۳۹
۲۹۳	کروماتیسیم و آکوردهای آلتیه	۲۳۹
۲۹۴	فونکسیون فرعی و تونیک‌سازی	۲۴۱
۲۹۴	آکوردهای نمایان فرعی	۲۴۲
۲۹۶	پیدا کردن نمایان‌های فرعی	۲۴۲
۲۹۷	تشخیص نمایان‌های فرعی	۲۴۴
۲۹۸	نمایان‌های فرعی در بافت	۲۴۶

فصل ۱۷

۳۱۰	فونکسیون‌های فرعی ۲	
۳۱۰	آکوردهای نت محسوس فرعی	
۳۱۱	پیدا کردن آکوردهای نت محسوس فرعی	
۳۱۲	تشخیص آکوردهای نت محسوس فرعی	
۳۱۳	آکوردهای نت محسوس فرعی در فضای قطعه	
۳۱۹	سکوئنس با استفاده از فونکسیون‌های فرعی	۲۵۵
۳۲۳	حل‌های فریبنده فونکسیون‌های فرعی	۲۵۵
۳۲۵	دیگر فونکسیون‌های فرعی	۲۵۶

فصل ۱۸

۳۳۵	مدولاسیون با استفاده از آکوردهای دیاتونیک مشترک	۲۶۱
۳۳۵	مدولاسیون و تغییر تنالیتیه	۲۶۲
۳۳۶	مدولاسیون و تونیک‌سازی	۲۶۶
۳۳۸	روابط تنال	۲۶۶
۳۴۰	مدولاسیون آکورد مشترک	۲۶۷
۳۴۲	تحلیل مدولاسیون آکورد مشترک	۲۶۸

فصل ۱۹

۳۵۲	دیگر تکنیک‌های مدولاسیونی	۲۷۳
۳۵۲	آکوردهای آلتیه به عنوان آکوردهای مشترک	۲۷۳
۳۵۳	مدولاسیون سکوئنسی	۲۷۴
۳۵۶	مدولاسیون با نت مشترک	۲۷۶
۳۶۱	مدولاسیون مونوفونیک	۲۷۸
۳۶۲	مدولاسیون مستقیم	۲۸۰

فصل ۲۰

۳۶۹	فرم‌های بزرگتر	۲۸۱
۳۶۹	اصطلاحات فرمال	۲۸۲
		۲۸۴
		۲۸۴

نت‌های همسایه

تعلیق‌ها و تأخیرها

تزئین کردن بافت ساده

باس شماره‌ای و علائم لیدشیت

فصل ۱۳

نت‌های غیرآکوردی ۲

آپوجاتوراها
نت‌های گریز
گروه همسایه
عجله‌ها
نقطه پدال
مشکلات ویژه در تحلیل نت‌های غیرآکوردی

بخش سوم

آکوردهای هفتم دیاتونیک

فصل ۱۴

آکورد ۷^۷

مقدمه
ملاحظات کلی هدایت صدا
دستیابی به هفتم
۷ ^۷ در موقعیت پایگی
۷ ^۷ در سه بخش
حل‌های دیگر ۷ ^۷
آکورد ۷ ^۷ معکوس
آکورد ۷ ^۶ _۳
آکورد ۷ ^۴ _۳
آکورد ۷ ^۴ _۲

فصل ۱۵

دیگر آکوردهای هفتم دیاتونیک

مقدمه
آکورد II ^۷
آکورد VII ^۷ در ماژور
آکورد VII ^۷ در مینور
آکورد IV ^۷
آکورد VI ^۷
آکورد I ^۷
آکورد III ^۷
آکوردهای هفتم و سکوئنس دایره پنجم‌ها

فرم‌های بایتری	۳۶۹	نمایان با ششم جایگزین	۴۶۳
فرم‌های ترنری	۳۷۲	نمایان با پنجم زیرشده	۴۶۶
فرم‌های راندد بایتری	۳۷۶	آکوردهای نهم، یازدهم و سیزدهم	۴۶۹
بلوز ۱۲ میزانی	۳۷۷	آکورد هفتم کاسته با نت مشترک	۴۷۲
فرم‌های دیگر با طرح ترنری	۳۷۸		
فرم سونات	۳۷۹		
فرم روندو	۳۹۰		

بخش پنجم

کروماتیسیم ۲

فصل ۲۱

مد ترکیبی و ناپلی

مقدمه	۴۰۳
آکوردهای قرضی در مینور	۴۰۳
آکوردهای قرضی در ماژور: استفاده از $b6$	۴۰۳
دیگر آکوردهای قرضی در ماژور	۴۰۴
آکورد ناپلی	۴۰۷
مدولاسیون با مد ترکیبی و ناپلی	۴۱۰

فصل ۲۲

آکوردهای ششم افزوده

فاصله ششم افزوده	۴۲۷
آکورد ششم افزوده ایتالیایی	۴۲۷
آکورد ششم افزوده فرانسوی	۴۲۸
آکورد ششم افزوده آلمانی	۴۳۰
دیگر استفاده‌های مرسوم از آکوردهای ششم افزوده	۴۳۱
دیگر موقعیت‌های باس	۴۳۵
حل به درجات دیگر	۴۳۷

فصل ۲۳

آنارمونیک‌نویسی و مدولاسیون آنارمونیک

آنارمونیک‌نویسی	۴۴۸
بازتفسیر آنارمونیک	۴۴۸
مدولاسیون آنارمونیک با استفاده از سونوریت ماژور-مینور هفتم	۴۵۰
مدولاسیون آنارمونیک با استفاده از آکورد هفتم کاسته	۴۵۱
مثال‌های دیگر برای آنارمونیسیم	۴۵۳

فصل ۲۴

دیگر عناصر از واژگان هارمونیک

مقدمه

هارمونی تنال در اواخر قرن نوزدهم	۴۸۶
مقدمه	۴۸۶
موارد بیشتر در مورد میانه‌ها	۴۸۹
زنجیره‌های میانه و ترکیب‌های دیگر	۴۹۱
کنترپوان و هدایت صدا	۴۹۶
سکوئنس‌ها و سایر رویه‌های سیستماتیک	۵۰۰

بخش ششم

مقدمه‌ای بر موسیقی پست‌تنال

فصل ۲۶

مصالح و تکنیک‌ها

مقدمه	۵۱۳
امپرسیونیسم	۵۱۳
مصالح گام	۵۱۴
ساختارهای آکورد	۵۱۵
مفاهیم دیگر	۵۲۵
ریتم و متر	۵۳۴

فصل ۲۷

تئوری پست‌تنال

مقدمه	۵۵۸
تئوری پایه آتنال	۵۵۸
مجموعه رده نغمه‌ای و تقطیع	۵۵۹
فاصله رده نغمه‌ای و رتب طبیعی	۵۶۰
وارونگی هم‌ارز و بهترین ترتیب طبیعی	۵۶۲
رده مجموعه‌ای، نام فورت و تقارن	۵۶۶
رده فاصله و بردار رده فاصله‌ای	۵۶۷
سریالیسم دوازده نتی	۵۷۰
سریالیسم انتگرال	۵۸۳

فصل ۲۸

گرایش‌های جدید

مقدمه	۵۸۸
اکتشافات بافت، رنگ و کوک	۵۸۸

۵۹۴	تعیین ناپذیری
۵۹۶	مینی مالیسم
۶۰۲	موسیقی الکترونیک و کامپیوتر

ضمیمه ها

ضمیمه الف

۶۱۹	گستره صوتی سازها و انتقال هایشان
-----	----------------------------------

ضمیمه ب

۶۲۱	علائم لیدشیت
-----	--------------

ضمیمه ج

۶۲۴	فهرست رده مجموعه ای
-----	---------------------

ضمیمه د

۶۲۸	پاسخنامه
-----	----------

۷۲۵	واژه نامه توصیفی
-----	------------------

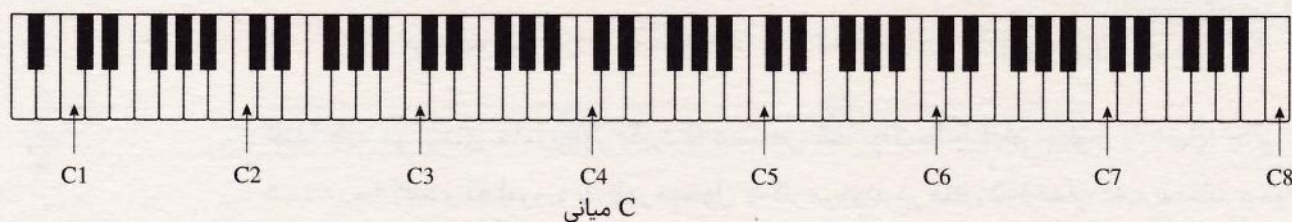
۷۴۴	فهرست مثال های موسیقی
-----	-----------------------

عناصر نواک

کیبورد و رجیستر اکتاوها

نواک^۱ در موسیقی به زیر و بم بودن صدا اطلاق می‌شود. نواک‌ها با استفاده از هفت حرف اول الفبای انگلیسی A, B, C, D, E, F, G نام‌گذاری می‌شوند. ما نت‌نویسی نواک را با مرتب ساختن این الفبا با کیبورد پیانو انجام خواهیم داد. C که به میانه کیبورد نزدیک است، دوی وسط یا C4 نامیده می‌شود. C‌های بالاتر (که به سمت راست کیبورد حرکت می‌کنند) C5، C6 و... نامیده می‌شوند. C‌های پایین‌تر (که به سمت چپ حرکت می‌کنند) C1، C2، C3 نامیده می‌شوند. نت‌های پایین‌تر از C1 پس از خود دارای یک 0 می‌باشند مانند B0. تمام C‌ها روی پیانو مانند مثال ۱-۱ نام‌گذاری می‌شوند.

مثال ۱-۱

از هر C رو به بالا یا پایین تا C بعدی یک **اکتاو^۲** نامیده می‌شود. تمام نواک‌های از C به بالا تا آن‌چه پیش از C بعدی است، در یک **رجیستر اکتاو^۳** قرار دارند. چنانچه در مثال ۱-۲ مشاهده می‌کنید، کلید سفید بالای C4 را D4 می‌نامند زیرا در یک رجیستر اکتاو مشترک قرار دارد. در حالی که کلید سفید زیر C4 را B3 می‌نامند.

1. Pitch

2. Octave

3. Octave register

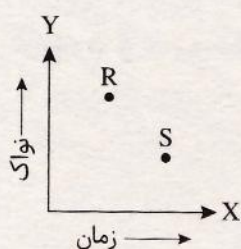
مثال ۱-۲

نت‌نویسی روی حامل

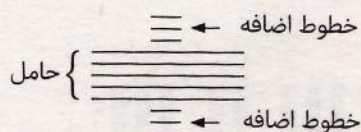
روش معمول در نت‌نویسی موسیقی، مشابه نموداری است که در آن «زمان» را روی محور X و «نواک» را روی محور Y نشان می‌دهند. در مثال ۱-۳ نقطه R از لحاظ زمان، پیش از نقطه S واقع شده است و از لحاظ نواک بالاتر از نقطه S می‌باشد.

مثال ۱-۳

حامل^۱ برای نشان دادن دقیق نواک مورد نظر به کار برده می‌شود. حامل از پنج خط افقی و چهار فضای خالی تشکیل شده است اما می‌توان با استفاده از خطوط اضافه^۲ آن را به صورت نسبتاً نامحدودی گسترش داد.

مثال ۱-۴

کلید^۳ باید در ابتدای حامل قرار بگیرد تا مشخص کند نواک‌ها با کدام خطوط یا فضای خالی مرتبط هستند. سه کلیدی که امروزه به طور معمول به کار می‌روند در مثال ۱-۵ نشان داده شده‌اند و موقعیت C4 در هر یک مشخص شده است. توجه کنید که کلید C در دو موقعیت ظاهر می‌شود.

مثال ۱-۵

کلید سل	کلید فا	کلید دوی خط سوم	کلید دوی خط چهارم	نام مصطلح:
کلید تریل	کلید باس	کلید آلتو	کلید تنور	نام خاص:

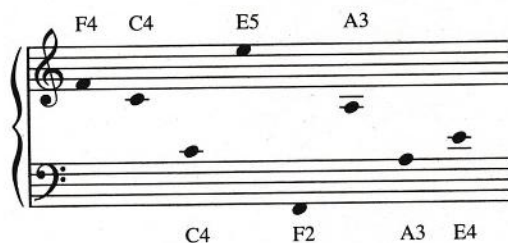
1. Staff

2. Ledger lines

3. Clef

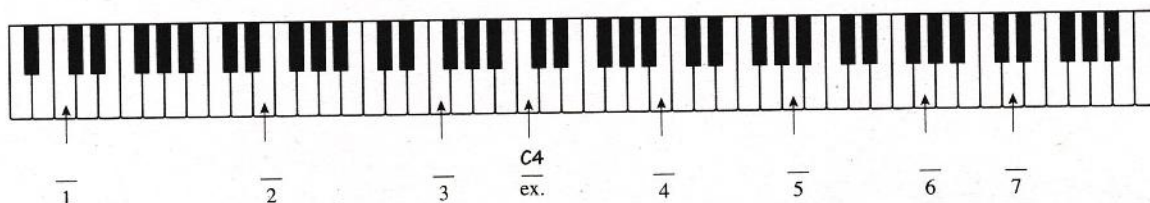
حامل مضاعف ترکیبی از دو حامل است که به وسیله یک آکولاد به هم متصل می‌شوند که حامل بالا و پائین به ترتیب با استفاده از کلیدهای تریل و باس به کار می‌روند. نواک‌های مختلف روی حامل مضاعف در مثال ۱-۶ نت‌نویسی و نام‌گذاری شده‌اند. به محل استفاده از خطوط اضافه در حامل مضاعف، توجه ویژه داشته باشید. برای مثال نت‌های C4 و A3 هر دو در مثال ۱-۶ وجود دارند، اما یکی مربوط به حامل بالایی است و دیگری مربوط به حامل پائینی است.

مثال ۱-۶

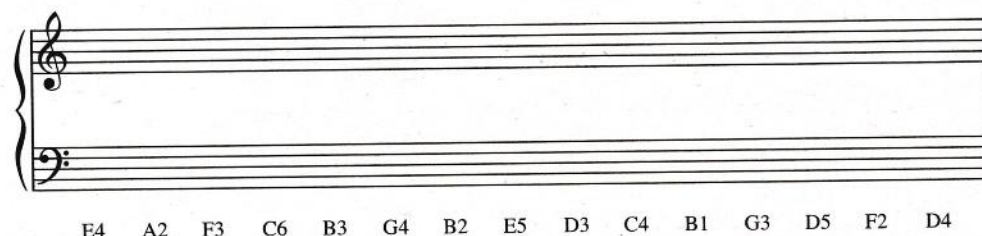
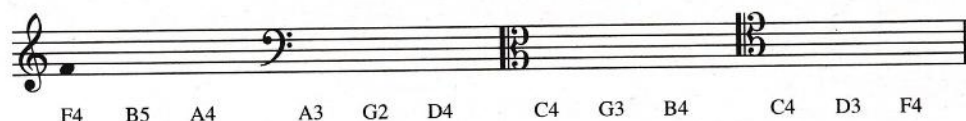

خود آزمون ۱-۱

الف. در جاهای خالی اسامی نواک‌های نشان داده شده را با استفاده از رجیستر اکتاو درست بنویسید.

ب. نواک‌های خواسته شده را در اکتاو درست روی حامل بنویسید.

به تکلیف ۱-۱ کتاب تمرین رجوع کنید.

TONAL HARMONY

With an Introduction to Post-Tonal Music

Stefan KOSTKA / Byron ALMEN

نزدیک به سه دهه است که کتاب «هارمونی تنال» در بیش از ۸۰۰ دانشگاه و کنسرواتوار موسیقی، در اروپا و آمریکا، به عنوان مرجع اصلی تئوری موسیقی و آهنگسازی مورد استفاده قرار گرفته است و در این سال‌ها به دلیل کاربردی بودن و سهولت استفاده برای هنرجویان و مدرسان، پیوسته مورد ستایش قرار گرفته است. این کتاب بارها ویراسته شده و رویکرد ساده آن با مثال‌های فوق‌العاده و تمرین‌های متفکرانه پشتیبانی می‌شود و ارائه کلی آن با سبک‌های مختلف تدریس و دیدگاه‌های نظری سازگار است. عرضه یک جلد کتاب تمرین به همراه فایل‌های صوتی مثال‌ها در کنار این کتاب ارزشمند، بسته آموزشی کاملی را پدید آورده که بی‌شک عمده نیازهای هنرآموزان را مرتفع خواهد کرد.

مرکز موسیقی بته‌پوب شیراز

ISBN: 978-622-94693-8-5

9 786229 469385

ISBN: 978-622-88831-2-0

9 786228 883120

www.bitapub.ir